

BLOG KLUB POSLUCHAČŮ A ABSOLVENTŮ U3V FF UK

Laurell K. Hamilton

„Bez ohledu na to, co uděláš nebo jak blbě se kvůli tomu cítíš, život jde prostě dál. Životu je úplně fuk, jestli je ti to líto, jestli jsi naštvaná, zmatená nebo se trápíš. Život si jde klidně dál, a ty můžeš jít s ním, nebo si sednout doprostřed cesty a litovat se.“

Vážené posluchačky,
vážení posluchači,

cesta na obrázku nás vede do přírody, ale také za kulturními památkami jak popisují naši posluchači ve svých příspěvcích.

Na Slovensku si posluchači U3V zvolili prázdninové fotografování, naše květinčky se vydali na festival do Litomyšle a navštívily i zajímavá místa v jeho okolí. Posluchači – cestovatelé vyjeli za hranice prohlédnout si krásný míšenský porcelán a u nás navštívili kostel v Mariánské Týnici. Milé je i povídání se vzpomínkami na dětství.

V rubrice zajímavosti zmíníme bylinu, která obsahuje velké množství důležitých vitamínů a minerálů a dá se upravit do velmi chutné šťávy či marmelády. Doporučená četba je sice smutná, ovšem velmi poučná. Naše mozkové závity se proto snažíme roztáčet i pomocí zábavného koutku v našem časopisu.

Nyní však opět vstupujeme do dalšího akademického roku, abychom získali nebo si zopakovali vědomosti pro sebe a přenesli je na svoje vnoučata, budou-li o to stát.

Krásný podzim s listy hrajícími všemi barvami i trochu sluníčka nejen na obloze přeje

Aneta Trnava ♀

Obsah

Aktuality z naší U3V	2
Celoživotní vzdělávání dospělých – dobrovolnický projekt aGAIN.....	3
Příspěvky našich posluchačů	9
Zajímavosti	16
Zábavný koutek.....	18

Aktuality z naší U3V

Jako každoročně, i letos v červnu zakončili naši úspěšní posluchači studium v rámci Univerzity třetího věku na FF UK v akademickém roce 2016/2017 ve velké aule Karolina, kde jim byla předána, za účasti předních akademických pracovníků Univerzity Karlovy a Filozofické fakulty, Osvědčení o absolvování studia. Akce má vždy slavnostní charakter s mimořádně krásnou atmosférou a velmi milá je i účast rodinných příslušníků našich absolventů.

V září pak proběhly zápisy do nového akademického roku 2017/2018. Letošní zápisy byly z hlediska organizace náročnější než v minulých letech, protože v hlavní budově Filozofické fakulty probíhají poměrně rozsáhlé rekonstrukční práce. Celkem se do nového akademického roku zapsalo 4 412 účastníků, 170 zájemců se bez omluvy nedostavilo. O to více mrzí, že nám ani nepodalí zprávu o zrušení studia, neboť zájemců, kteří se, bohužel, nedostali ani do jednoho kurzu, bylo více než dost a takto byla místa zbytečně blokována. Ráda bych poděkovala všem posluchačům za velkou trpělivost a pochopení, a kolegyním z Klubu posluchačů a absolventů U3V za skvěle odvedenou práci.

Výuka v zimním semestru 2017/2018 byla zahájena 6. 10. 2017 a bude ukončena 23. 2. 2018. Výuka v letním semestru pak začíná 2. 3. 2018 a potrvá do 4. 5. 2018. Veškeré informace o studiu U3V, vč. dalších doporučení a materiálů, najdete na našich webových stránkách: www.cdv.ff.cuni.cz – záložka Univerzita třetího věku - sekce Informace pro posluchače a Informace pro zájemce. Prosím, sledujte je průběžně a pečlivě. Zejména věnujte pozornost rozvrhu výuky a způsobu zakončení studia (závěrečná písemná práce příp. test). Testy se píší na poslední přednášce kurzu, pro odevzdání práce také platí nejpozději poslední den konání přednášky. Při odevzdávání práce si s sebou vezměte index.

Závěrem bych chtěla poděkovat všem našim posluchačům za zájem o naše kurzy, za poctivou docházku a milé pochvaly, kterých se nám dostává. Velmi si toho vážím.

*Ing. Ilona Kellerová
vedoucí CDV*

Celoživotní vzdělávání dospělých – dobrovolnický projekt aGAIN

S FOŤÁKOM V RUKE

Ako každý rok aj tohto roku som sa tešila na jún 2017. Veru nie preto, že mi skončí letný semester na U3V. Skôr to bolo kvôli „Letnej škole seniorov“. V ponuke už jej 8. ročníka na U3V pri Žilinskej univerzite veru bolo aj tento rok z čoho vybrať. Najviac ma lákal workshop „**Ako správne fotografovať**“. Bol „šitý na mieru“ nielen večným začiatčikom, ale aj mierne pokročilým. Základnou podmienkou účasti na danom workshope bol vlastný digitálny fotoaparát.

Čo nové sa tam bude diať a čo zaujímavé tam zažijem, bolo tým „bombónikom“ plného zvedavosti a nedočkavosti. Patrila som do skupiny mierne pokročilých, ale samoukov.. A tak nič mi nestálo v ceste zažiť 4 dni po 3 hodiny s fotoaparátom v ruke.

Hneď prvý deň bol pútavý. Po prednáške k základom techniky fotenia a technickým parametrom fotoaparátu, vyrazili sme do terénu na Hlinkové námestie. Téma fotenia bola – objekty v meste - panoramatický pohľad a detail. Nešlo len o bežné fotografovanie. Každý z nás mal za úlohu vytvoriť fotografie s nejakým príbehom, resp. myšlienkou. Bolo krásne slnečné počasie. Najprv sme fotografovali nesmelo všetci z jedného miesta. Hneď po prvých záberoch sme sa rozliezli po námestí. Každý z nás si začal hľadať a zachytávať vlastný pohľad na panorámu a detail z námestia. Už pri prvých pokusoch fotenia som si uvedomila, že sa nesmiem dopúšťať starého zlozvyku. Nesmiem rýchlo „cvakať“. V hlave mi ešte rezonovala nedávno počutá rada z úst nášho skúseného lektora, ktorá sa mi vryla do pamäte oveľa lepšie ako to bolo predtým, keď som ju mala iba ako prečítanú informáciu samouka. Oveľa viac som si začala uvedomovať funkciu dvojpolohového tlačidla spúšte môjho digitálneho fotoaparátu. Konečne som mu začala dávať dostatočný čas v režime automatického nastavenia a začala som si cvičiť pomalšie stláčanie spúšte fotenia. Po hodinke fotografovania sme sa rozišli každý domov s tým, že 4 zábery z nafotených fotografií pošleme e mailom na U3V. A či to prinieslo správny výsledok? To sa každý z nás dozvedel nasledujúci deň.

Naše nafotené „úlovky“ prešli verejným hodnotením nielen samotným lektorom, ale k tomu sme sa vyjadrovali aj my - účastníci workshopu. Náš lektor postupoval veľmi korektné, dôvtipne a dôsledne. Nešetril chválou, ba ani kritikou a ešte k tomu pridal radu, ako to vylepšiť. Pre každého z nás to bola poučná, zaujímavá a veľmi dôležitá cesta k dosiahnutiu lepšieho výsledku. Po nejakej chvíli, zase sme vyrazili do terénu – mestského parku. Témou bola príroda – širší záber a detail s nejakým príbehom, či myšlienkou. Druhý deň už bolo vidno, že každý z nás pristupuje k foteniu s oveľa väčšou istotou a sebavedomím. Fotografovanie v parku prebiehalo opäť za krásneho a slnečného počasia. Aj v tento deň sme si vychutnali pobyt v teréne s fotoaparátom v ruke do sýtosti. Náš lektor bol nám neustále po „ruke“ .

Tretí deň workshopu bolo už pod mrakom. To však nenarušilo priebeh nášho workshopu. V učebni prebiehala prezentácia a hodnotenie našich fotografií v poučno – zábavnom štýle. Aj ďalší priebeh sa niesol v duchu voľného programu. Každý z nás si mohol pozrieť výstavku nielen našich prác, ale aj popritom fotografovať kohokoľvek v učebni. Témou dňa boli ľudia v bližšom a vzdialenejšom pohľade.

Aj posledný deň workshopu začal prezentáciou našich fotografií z predošlého dňa. Nakoniec „odborná“ porota zo všetkých nafotených prác vybrala z účastníkov workshopu troch najúspešnejších „amatérskych fotografov“. Lúčili sme sa s nádejou, že sa na U3V s touto aktivitou ešte stretne. Čo sa stalo?. Naša U3V vďaka veľkému ohlasu, operatívne zaradila letnú aktivitu „Ako správne fotografovať“ v akademickom školskom roku 2017/2018 ako nový študijný modul.

A čo k tomu dodať na záver?

Dnes už fotografuje skoro každý. Držať prst na tlačidle spúšte fotoaparátu, či mobilu znamená držať prst na tepu doby. Mať dobré fotografie je cesta premeny „z cvakača na reportéra“, schopnosti a pohotovosti zachytiť záber s príbehom, ktorý sa už možno nezopakuje...

LETNÁ ŠKOLA pre seniorov

II. ročník pripravovaný Univerzitou tretieho veku Žilinskej univerzity
12. – 22. jún 2017, ul. 1. mája 32, Žilina

www.vzhlna.sk

Kurz anglického jazyka - meme pokročilí
Obsah: Deň, Kultúra, Lekár, Stravovanie

Kurz nemeckého jazyka - začiatočníci
Obsah: Dobrý deň! Ja som... Práca a povolanie, Zdravie, Na cestách, Dohodnime si schôdzku, Ako sa dostanem...?

Ako správne fotografovať? - začiatočníci aj meme pokročilí
Obsah: mesto, príroda, ľudia, má domov

Sebaobrana - workshop
Obsah: bezpečné správanie sa seniora v rôznych situáciách - prevencia a predvádzanie napadnutia, či konfrontácie. Tréning, zameraný na využitie bežných predmetov v rámci svojej sebaobrany (vychádzková pačinka, dáždňák, nákupná taška a pod.)

Tvorivá dielňa I.
Obsah: darčekové pozdravy a pohľadnice.

Tvorivá dielňa II.
Obsah: darčekové tašky a krabičky

Emocionalita seniora - workshop
Obsah: Uvedomujete si, ako emócie ovplyvňujú kvalitu vášho života v seniorskom veku? Opýtvajte vás samota, ovdovenie, syndróm opusteného hriestu alebo len ľahko ználate odchod do dôchodku

Ako si zabezpečiť domácnosť počas dovolenky? - workshop
Obsah: "Aby ste nezažili prekvapenie..." Zlodej často vyhľadávajú nezabezpečené, resp. nedostatočne zabezpečené objekty. Workshop, zameraný na prevenciu vykradnutia Vášho bytu, či rodinného domu počas dovolenky

Tvorivé ilustrácie - workshop
Obsah: situačná kresba na základe počutého textu; rozbor kresby a jej úpravy pod vedením odborníka

Prehliadka mesta Žilina...Obsah: Františkánsky kostol a kláštor - Bacherova vln - Prvá banka - Rosenfeldov palác s prehliadkou interiéru - Mariánske námestie - Traťoná - Dom umenia Fatra - ZŠ Zaymusova - tržnica - hotel Slovakia - Bulvár

Ing. Anna Frličková
 Študentka U3V Žilina pri ŽU
 Účastníčka programu GAIN – Gruntvig

MILÉ KVĚTINKY

Tak jsem se rozhodla, že se s vámi podělím o krásné zážitky z červnového pobytu v Litomyšli. Tento nápad mi poradila pampeliška. Vyprávěla jsem jí část zážitků po telefonu plná okouzlení, když jsme se s chrpou vrátily. Řekla mi, napiš nám to!!! (Pampeliška, Aloe vera bohužel již s námi není, Slunečnice, Chrpa, Fialka – jsme bývalé účastnice projektu aGain – Grundtvig v roce 2012 – 2013, který pro nás připravila naše garantka PhDr. Eva Drlíková).

Dříve jsme se neznaly a teď se stále rády scházíme. Občas posedíme při kávě v útulné kavárničce, občas jedeme na výlet a občas jedeme na chatu na Šumavu.

Díky Evo.

První impuls byl, že jsem nikdy nebyla v Litomyšli a chrpa ihned řekla, že to musíme napravit, protože tento kraj má moc ráda. Objednala vstupenky na koncert v rámci festivalu „Smetanova Litomyšl“ a jely jsme spolu na výlet. Bylo to jednodušší o to, že jezdí autem a má možnost ubytování v tomto krásném místě, kde jsme zůstaly skoro celý týden.

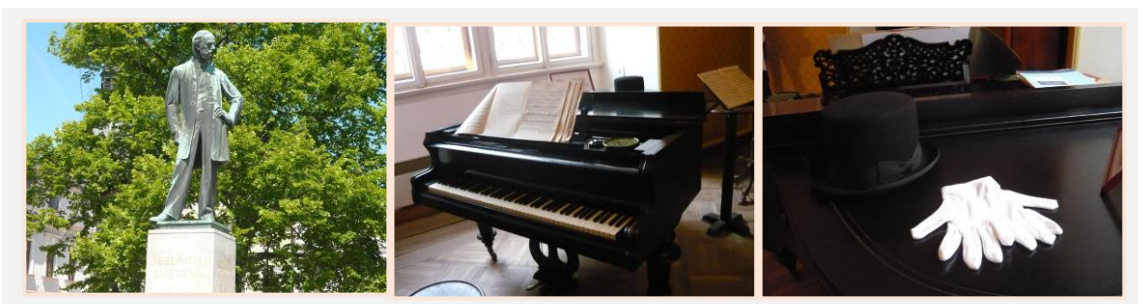
V pátek jsme přijely a hned odpoledne jsme se vydaly na obhlídku Litomyšlského návrší s krásným zámekem a Klášterními zahradami již s festivalovým programem. Vyslechly jsme Vivaldiho, Čtvero ročních období.

Dominantou Litomyšle je Piaristický kostel – Chrám Nalezení sv. Kříže, nazývaný Perlou Východních Čech. Od 16. 4. 2017 zde bijí tři nová srdce zvonů jménem Panna Marie, svatý Josef a svatý Václav. Zvony se navrátily do chrámu zpět po 75 ti letech od doby, kdy byly nacisty zrekvírovány. Podařilo se to díky veřejné sbírce, příspěvku města a daru mecenáše Jiřího Macha. Také Kapitulní kostel z doby biskupské – Kostel Povýšení sv. Kříže je nejvýznamnější památkou gotické Litomyšle a též se zde pořádají koncerty.

V sobotu dopoledne jsme šly na komentovanou prohlídku zámku, který získal současnou podobu za éry Vratislava z Pernštejna, mezi lety 1567 – 1582. V roce 1999 byl celý zámecký areál zapsán na Seznam UNESCO. Unikátní sgrafitová výzdoba zámku čítá 8000 psaníček s originálními motivy. Velmi cenné je klasicistní zámecké divadlo z roku 1797 se zachovaným souborem jevištních dekorací od Josefa Platzera. Na druhém nádvoří se pořádají festivalové koncerty a první nádvoří hostí divadelní představení. Ve druhém patře je umístěna Městská obrazárna s cennými díly Emila Filly, Josefa Čapka, Julia Mařáka či Josefa Váchala. V zámeckém sklepení jsme navštívily stálou expozici soch Olbrama Zoubka a nově také Srdce pro Václava Havla od autorů I. Gavlovského a R. Švejdy. Výstava Olbrama Zoubka byla zajímavě provázená hlasem samotného sochaře, který právě v těchto dnech zemřel. Bylo to moc vkusně provedené, protože té výstavě dal vlastně svůj prožitý příběh. Byl to pro nás silný zážitek. Olbram Zoubek se také podílel na obnově sgrafitů na zámecké fasádě.

Další návštěvou bylo Portmoneum. Je to muzeum Josefa Váchala. Pan Ladislav Horáček zakoupil zdevastovaný dům se zbytky Váchalových nástěnných maleb a na vlastní náklady jej nechal zrestaurovat a nazval jej Portmoneum. To vše namaloval Josef Váchal na přání Josefa Portmana – Litomyšlského úředníka, soukromého tiskaře a mecenáše umění. V muzeu je sytě barvená výmalba stěn a malovaný vyřezávaný nábytek, kde se střídají na první pohled nesourodé postavy dáblů, skřetů a duchů s klasickými křesťanskými motivy nebo odkazy na hinduismus a jiné orientální nauky. Vychází to z Váchalových životních postojů. Muzeum je nyní pod správou Regionálního muzea v Litomyšli.

Další zastávka je v Rodném bytě Bedřicha Smetany – zakladatele české národní hudby. Sídlí v Zámeckém pivovaru, otec byl místní sládek. Dobový interiér přibližuje tehdejší domácnost Smetanových. Zní zde úryvky jeho nádherných skladeb (Má vlast atd.)

V neděli dopoledne si jdeme prohlédnout regionální muzeum, které má stálou expozici „Litomyšl – město kultury a vzdělanosti.“ Nachází se v budově piaristické školy vybudované v letech 1714 – 1719. Zde od roku 1874 vyučoval Alois Jirásek dějepis. V suterénním objektu jsou prezentovány pozůstatky středověké brány, hradeb a měšťanských domů až ze 14. století.

A nyní přichází program, který byl jako první, plánovaný na našem výletě. Jsme na Literárně hudebním pořadu s četbou z Anglických listů Karla Čapka, Tři muži ve člunu Jerome Klapky s uměleckým přednesem Jana Šťastného a hudbou H. Purcella, B. Brittena, L. Andersona, J. Joplina v podání Parnas Ensemble. Nádherné odpoledne v Zámecké konírně, vyprodané představení s neopakovatelnou atmosférou. S programem a podpisem Jana Šťastného necháváme tóny a recitaci doznít opět při posezení v Klášterních zahradách za krásného počasí.

Večer uctíme památku chrpy spolužáka, významného dirigenta, mistra Jiřího Bělohávků. V televizi Art je vysílán na jeho počest koncert – smutné, ale krásné.

Další den máme před sebou, je pondělí a procházíme se po Litomyšlském náměstí. Smetanovo náměstí je dlouhé 495 metrů s podloubími plných otevřených krámků. Samozřejmě je tam socha Bedřicha Smetany, také Stará radnice s věží z roku 1418. V dnešní podobě má barokní fasádu z 18. století. Pod novodobým orlojem z roku 1907 je do věže vezděna kontrolní míra – Litomyšlský loket (59 cm přibližně), která kdysi sloužila k měření látek na trhu. Dům U Rytířů je jednou z nejstarších staveb (reliéfní, dekorativní a figurální výzdoba). Dnešní jméno získal díky povídce Aloise Jiráska. V budově sídlí Městská galerie. Na náměstí stojí Mariánský sloup. Ve Váchalově ulici vedoucí z náměstí č. 127 jsou nově zrealizovaná sgrafita s výjevem z Váchalova Krvavého románu. Na obnově se podíleli studenti litomyšlské restaurátorské školy (Ladislav Horáček se podílel na jejím založení).

Odpoledne se jedeme podívat do Růžového paloučku, je to kulturní památka 7 km od Litomyšle u obce Morašovice, Újezdec a Makov. Jedná se o památné místo, kde se dle pověsti loučili Čeští bratři naposledy s vlastní před svým odchodem do ciziny. Dnes tady stojí měděný pomník z roku 1921. Spisovatel Alois Jirásek toto místo navštívil v roce 1879 při působení na gymnáziu v Litomyšli a napsal o tomto místě ve Starých pověstech českých.

Další zastávka je na zámku v Nových Hradech. Rokokový zámek nechal vystavět hrabě Jan Antonín Harbuval Chamaré v letech 1774 – 1777 ve stylu francouzských letních sídel. Proto se zámku pro jeho zdobnost s nadsázkou přezdívá „České Versailles“. Zámek nikdy nebyl přestavován a dnešní stav je výsledkem rozsáhlé rekonstrukce současných majitelů od roku 1997. Obývají horní podlaží, které je částečně otevřené i pro návštěvníky. Na předním nádvoří najdeme francouzskou rokokovou zahradu s kavárnou na jedné straně a restaurací na druhé straně. V přízemí zámku je umístěna expozice historického nábytku ze sbírek Uměleckoprůmyslového muzea v Praze. Celý zámecký areál je postupně upravován. V barokní sýpce je cyklistické muzeum a v podkroví je divadlo. V nové oranžerii je galerie anglických klobouků. Hlavní důraz je kladen na tvorbu stylových zahrad. Tyto zahrady jsme prošly, protože již bylo hluboké odpoledne a prohlídku zámku jsme již nestačily. Zahradní okruh byl užitekova okrasná zahrada, italská s vodní kaskádou, rozária, bílá zahrada, zde kvetou jen květiny kvetoucí bílou barvou, leknínové jezírko, porost bambusu, Zelené přírodní divadlo, Labyrint – přírodní bludiště, vyhlídka ke stádu jelenů, maštale a výběh koní. Ze staré doby jsme viděly bývalou studnu a na vršku jsme našly zbytky starého hradu „Boží Dům“ z 15. století. Dále jsme pokračovaly Křížovou cestou - jsou to pískovcové reliéfy z roku 1767 a vyšly jsme v Anglické zahradě, která se upravuje.

V barokním letním Zeleném divadle jsme zastihly umělce při zkoušce na představení. Letos v rámci festivalu Smetanova Litomyšl jsou v Nových Hradech uváděny též koncerty, např. Georg Fridrich Händl. Nádherný výlet, potěšení pro oko i pro duši v krásném letním počasí.

V úterý jsme si naplánovaly výlet do Poličky, rodného města Bohuslava Martinů. Dominantou města je kostel sv. Jakuba vystavěný v novogotickém stylu v roce 1853 – 1865. V roce 1845 zničil původní kostel obrovský požár. V celém městě zůstaly nepoškozeny pouze 4 domy z 237 domů. Proto byla při stavbě nového kostela, v jeho věži vybudována světnička pro „Strážce proti ohni“ – pověžný – měl za úkol při požáru umístit červené světlo na světovou stranu, kde vznikl požár. Pověžným byl též švec – otec Bohuslava Martinů. V této světničce se tedy v roce 1890 Bohuslav Martinů, později světově proslulý hudební skladatel narodil. Jeho inspirací byla atmosféra města, krásná krajina, kterou pozoroval z výšky své rodné světničky po celé dětství. Tak jsme také chtěly tu atmosféru zažít a šly jsme na komentovanou prohlídku. Po vystoupení 192 schodů jsme byly odměněny krásným pohledem na město Poličku, městské hradby s baštami, Mariánský sloup na náměstí, socha Jana Nepomuckého, Barokní radnice a sochy na městských kašnách (sv. Jiří a sv. Michael), které vytesal Jiří Pacák. Průvodkyni nám dělala dívenka, která měla svoji premiéru a šly jsme s dětmi asi ze čtvrté třídy a jejich učiteli. Dole před výstupem vyprávěla o historii a také o dílech Bohuslava Martinů a o napsání studánek, nevydržela jsem a řekla jsem, že chrpa byla přítomna při prvním uvedení díla „Otvírání studánek“ s Kühnovým dětským pěveckým sborem jako malá školačka, ozvalo se, zazpívejte!!! Chrpě se nejprve nechtělo, že již na to nemá hlas, ale začala alespoň vyprávět. Při další zastávce, asi v polovině stoupání u čtyř zvonů, kde průvodkyně pokračovala o historii, se najednou chrpa rozezpívala. I já jsem byla dojatá, neboť můj syn také chodil do tohoto dětského sboru a studánky jsem tedy znala. Nastal velký potlesk a paní učitelka ji pochválila a vlastně nás obě, protože chodíme na U3V a ještě se vzděláváme a hlavně nás to baví.

Město Polička je vstupní branou do Žďárských vrchů – nejkrásnější oblast Českomoravské vrchoviny. K městu Polička patří nedaleký ranně gotický hrad Svojanov, založený již v roce 1224. Bylo to kdysi romantické sídlo královny Kunhuty a rytíře Závíše z Falknštejna. Hrad je proslulý tím, že se v jeho prostorách a okolí vyskytují tajemné jevy i dnes. Za krále Přemysla Otakara II. plnil hrad roli strážní pevnosti zajišťující ochranu nad zemskou obchodní stezkou spojující Brno s Litomyšl a také historickou hranici mezi Čechy a Moravou. Král Karel IV. dokonce zařadil hrad Svojanov mezi 11 nejvýznamnějších českých hradů. Ale změnami majitelů začala důležitost hradu upadat. Později byl hrad využíván jako hospodářské centrum panství. Poslední majitel vyzdobil interiéry pozdně empírovými malbami. Roku 1990 zakoupilo hrad město Polička a je nyní v jeho vlastnictví. Rozsáhlá rekonstrukce představuje podobu hradu z poloviny 19. století, tedy z doby posledních stavebních úprav. Prohlídly jsme si zámek s expozicí „Život na zámku v polovině 19. století.“ Další byla prohlídka zámeckého gotického podzemí – mučírna a výstava strašidel, dále Dům zbrojnošů, hradní hláska s vyhlídkou a vyhlídky na hradbách. Procházely jsme se gotickou zahradou, je jediná obnovená ve střední Evropě. Kolem dokola hradu jsou zalesněné vrchy, je to krásná podívaná a zajímavostí je také Stezka T. G. Masaryka, kterou přijel na hrad Svojanov. Večer opět vstřebáváme naše dnešní zážitky a je jich opravdu hodně. Ale i ta únava stojí za to.

Poslední den je před námi. Co vymyslí chrpa ještě za výlet??? No ano, venku je velké teplo, tak pojedeme do Toulouvcových Maštálí. Jsou to skalní vápencové útvary. Jdeme po naučné stezce dolů, nahoru, kořeny, kameny, studánky Džberka a Voletínská studánka i s hrnečkem na napití krásné čisté vody. Vytváříme si různé představy ze skalních útvarů, ale hledáme i ty popsané, například Kazatelna atd. Uprostřed skalních útvarů se nachází skalní bludiště, které je vytvořeno v pískovcích vyhloubenou centrálně rozvětvenou soustavou úzkých roklí a sklepů. Postupně od vchodu nesou názvy nízká chodba, kuchyně, ložnice, sklep, myší díra, uprostřed je zvon – balvan ve tvaru zvonu. Podle pověsti zde měl úkryt rytíř Vavřinec Toulouvec z tvrze v Jarošově. Je to údolí řeky Vranice a úbočí hřbetu Chlum. Na památku se fotíme ve skalách a potkávají nás mladí hoši turisté a ochotně zdraví a vyfotí nás. Máme jejich obdiv, že jsme se na takovou cestu vydaly a vlastně nás chválí, že nesedíme doma a nekoukáme na seriály, a to je pro nás moc příjemné.

Na zpáteční cestě ještě dojedeme na náměstí do Litomyšle, tak trochu se rozloučit, bylo tady fajn. Na co jsme ještě zapoměly? Nedošínský háj nad rybníkem Velký Košíř nedaleko města. Je známý

z Filozofské historie od Aloise Jiráska a též z filmu natočeného Otakarem Vávrou. Tak to byla poslední túra 5 km.

Je čtvrteční ráno balíme se, ale cestou domů do Prahy si uděláme zastávku v Lázních Bohdaneč.

Krásný Gočárův pavilon a další moderní lázeňské domy, lázeňský park – staleté stromy navodí uklidnění a ticho. Jen mi zde chybí klasická kolonáda s vřídlem, ale je zde uvnitř nějaká moderní nákupní kolonáda. Je škoda, že krásně upravená radnice je na Masarykově náměstí, kde auta a hlavně kamiony projíždějí ze všech stran.

Výlet je u konce, mám na co vzpomínat, vše jsem absolvovala s fotoaparátem v ruce, tak se k tomu mohu kdykoliv vracet. Jsem vděčná chrpě, že díky ní jsem poznala další kout naší krásné vlasti a trochu jsem se s vámi mohla podělit.

Červen 2017

Na shledanou Fialka a Chrpa

Příspěvky našich posluchačů

MÍŠEŇ

se rozkládá na Labi, 25 km severozápadně od centra Drážďan. Město je proslulé míšeňským porcelánem, který se zde začal vyrábět v manufaktuře roku 1710 jako první porcelán v Evropě.

Míšeňská manufaktura na výrobu porcelánu byla založena rok po významném objevu červené barvy a zde také pokračoval vývoj pecí a glazur použitelných pro vývoj porcelánu. Tento materiál vyžaduje výpal při velmi vysokých teplotách (přes 1400 °C) pro dosažení průsvitnosti tolik typické pro porcelán čínský. Míšeňský porcelán byl vypalován podobně jako v Číně, čímž bylo dosahováno extrémní odolnosti proti teplotním šokům. To dokazuje svědectví návštěvníků Míšeňské manufaktury, kteří byli přítomni vhození rozžhavené nádoby do studené vody, aniž by se tato nádoba poškodila. Pravdivost této historky byla potvrzena až v roce 1980 na Massachusettském institutu technologie.

První výrobky z Míšeňské manufaktury nebyly bílé, jak bychom dnes předpokládali, ale tmavohnědé a černě zbarvené, zdobené zlateným dekorem – po vzoru orientálních nádob.

Dominantou města jsou od středověku hrad Albrechtsburg a Míšeňská katedrála, které se nalézají na levém břehu Labe. Hrad byl založen okolo roku 929 králem Jindřichem I. a nesl jméno "Misnia". Pod jeho hradbami se nacházela původně slovanská vesnice "Meisa" (pojmenovaná dle stejnojmenného potoka), jež byla germanizována a postupně rozšiřována, až se z ní stalo na konci 12. století sídlo městského charakteru (městská práva jsou písemně doložena k roku 1332). Kvůli rezidenci zdejších biskupů (zal. 968) mělo město pro kulturní rozvoj Saska zásadní význam. Míšeň byla do roku 1423 centrem míšeňského markrabství.

V roce 1539 byla ve městě provedena reformace. Tři zdejší katolické kláštery byly rozpuštěny a v areálu františkánského kláštera byla zřízena škola. Hospodářský vývoj města byl dlouhou dobu určován tkalcovským řemeslem, jež bylo ale za třicetileté války v první polovině 17. století téměř ochromeno. Novým hospodářským impulzem bylo až zřízení porcelánové manufaktury saským kurfiřtem a polským králem Augustem II. Silným (1710).

Kromě těchto památek lze navštívit kostel Panny Marie, kostel Sv. Afry, radnici a městské divadlo.

Na zpáteční cestě jsme se zastavili na zámku v Moritzburgu, který založil vévoda Mořic Saský, ale současnou barokní podobu získal za vlády saského kurfiřta a polského krále Augusta Silného podle návrhu Matthäuse Daniela Pöppelmana. Zámek obsahuje rozsáhlé sbírky loveckých trofejí, ale také

čínského, japonského a míšeňského porcelánu. Je zde také umístěna tzv. Federzimmer (pěřová místnost), ložnice Augusta Silného, s ložním zařízením vytvořeným z mnoha per exotických ptáků. Na tomto zámku se natáčela známá pohádka Tři oříšky pro Popelku.

PO STOPÁCH SANTINIHO

Na začátku vyprávění je třeba říct, i když je to „nošení dříví do lesa“, kdo to Santini byl. Jan Blažej Santini-Aichel byl český barokní architekt italského původu, který se proslavil svým jedinečným stylem nazývaným barokní gotika. Jeho díla najdete po celé naší zemi. S kamarádkou jsem se tentokrát zaměřila na západní Čechy

Nejprve jsme navštívily Mariánskou Týnici, která je na okraji Kralovic v okrese Plzeň – sever. Římskokatolický kostel Zvěstování Panny Marie v Mariánském Týnci u Kralovic z 18. století se nachází v areálu bývalého probošství Mariánská Týnice cisterciáckého kláštera v Plasích. Po zrušení kláštera v roce 1785 stavba začala chátrat, takže v roce 1920 došlo ke zřícení kupole kostela i s okulem. Byla zahájena celková rekonstrukce kostela, dokončená v roce 2008. Společně s celým areálem je kostel chráněn jako kulturní památka České republiky. Projekt novostavby byl sice hotov již o tři léta později a základní kámen stavby položen 2. července 1711, nicméně k začátku stavby došlo až v roce 1720, a stavební a výzdobné práce trvaly více jak třicet let do roku 1751, respektive 1762, kdy byl kostel vysvěcen. Probošství bylo dokončeno o dva roky později a teprve v roce 1777 bylo sousoší

Zvěstování Panny Marie přeneseno na hlavní oltář nového kostela. Ani ne deset let poté, roku 1785, byl klášter v Plasích, stejně jako jím spravované mariánské poutní místo v Týnici, zrušen.

Další zastávkou byl klášter v Plasích. Klášter Plasy je bývalý cisterciácký klášter v městečku Plasy. Klášter byl založen roku 1144, období středověké prosperity definitivně ukončily husitské války. Nového rozkvětu se klášter dostal v období baroka, kdy byl vybudován dnešní vrcholně barokní areál za účasti předních architektů Matheye, Santiniho a Dientzenhofera. Klášter byl zrušen za Josefa II. r. 1785, v 19. století se stal rezidencí rakouského kancléře Metternicha. Roku 1995 byl bývalý klášter prohlášen za národní kulturní památku a dnes jej spravuje Národní památkový ústav. Areál kláštera tvoří kostel a klášterní a hospodářské budovy, ke kterým patří sýpka s gotickou královskou kaplí. Unikátní jsou dubové základy konventu konzervované uložením pod hladinou vody údolní nivy řeky Střely.

Posledním zastavením byl klášter v Kladrubech. Kladrubský klášter je bývalý benediktinský klášter, nedaleko města Stříbro. Nachází se na návrší nad říčkou Úhlavkou a je dominantou krajiny. Byl založen roku 1115 českým knížetem Vladislavem I., roku 1421 byl pobořen husity, obnoven byl v celém rozsahu ve stylu barokní gotiky v 1. až 2. třetině 18. století a poté roku 1785 zrušen za josefinských reforem. Klášter byl po staletí významným náboženským, hospodářským a kulturním střediskem celé oblasti.

Milena Ničová

POPRVÉ DO ŠKOLY

V lednu, když začaly zápisy do školy, ležela jsem doma obsypaná neštovicemi. Bráškové mi říkali „pláně“ a mamince nezbylo nic jiného, než jít k zápisu sama. A tak se stalo, že jsem šla 1. září do školy úplně nepřipravená. Zнала jsem sice školu v Přešticích, ale tahle obrovská budova, která měla dva hlavní vchody, mi moc přívětivá nepřipadala. Přesto jsem se do školy těšila a už týden předem jsem usínala s taškou ze žluté kůže, ve které jsem měla dřevěný, lakovaný penál s namalovanou růží, v něm byly dvě tužky a dvě násadky. Jinak, kromě desek na sešity, byla taška prázdná. Prosila jsem maminku, aby mi koupila nějaké sešity a knížky, ale řekla mi, že všechno potřebné dostanu ve škole. Co bylo, to potřebné?, přemítala jsem v duchu, ale už tu byl poslední večer před školou. Babička mi ušila krásné sametové šaty, byly tmavě fialové jako fialky a měly bílý krajkový límeček a manžety. Krásnější jsem snad nikdy neměla. Ráno jsem ani nemohla dospát, už v šest hodin jsem se umyla a oblékla a čekala tiše na židli, až se naši probudí. Konečně bylo půl osmé, a tak jsme všichni vyšli před dům. Před domem se to hemžilo dětmi, malými i většími, ty malé se, stejně jako já, držely někoho za ruku, takže hned bylo vidět, že jdou do školy poprvé. Ale většinou šly děti samy, volaly na sebe jménem a ve skupinkách se různě překřikovaly, ale najednou se ozvala hudba. To pivovarská dechovka vyhrávala „Muziky, muziky...“, celá kapela stála na vyzdobeném valníku, všude plno májek a fábora z krepového papíru a já na nich mohla oči nechat, až mě babička postrčila ke vchodu. Za chvíli už jsme vcházeli do třídy s nápisem 1. C. Paní učitelka byla usměvavá jako maminka a posadila mě hned do první lavice. Na každé lavici byl nějaký barevný obrázek, na té mojí byl z pohádky O neposlušných kůzlátkách. Než jsem se stačila pořádně rozkoukat, byla třída plná. Rodiče, babičky i dědové stáli vzadu za lavicemi pod věšáky, abychom tam první den nebyli sami. Všechny děti okolo si prohlížely své obrázky a vyzdobenou třídu, ale to už vcházela paní učitelka s plačící holčičkou a posadila jí hned vedle mne. Stačila jsem se jí akorát zeptat, jak se jmenuje, byla to Marcelka. Aby přestala plakat, dala jsem jí svůj obrázek, ale to už se ozvaly nějaké chraplavé zvuky od stropu. Byl to školní rozhlas, ve kterém nás pan ředitel přivítal ve škole, popřál nám úspěšný rok, dobré známky a potom už předal slovo učitelům. Naše paní učitelka se jmenovala Jaroslava Wernerová, přivítala se s námi, a potom nás vyvolávala jednoho po druhém a my museli říct nahlas svoje jméno. Ve třídě nás bylo čtyřicet jedna žáků. Za chvíli jsme dostali úplně nové učebnice, Slabikář a Živou abecedu a taková čísla a písmenka, natištěná na tvrdém papíře. Taky několik sešitů, notýsek, voskové pastelky a vodové barvy, sotva se to všechno vešlo do mé nové aktovky. Najednou zazvonil školní zvonek a první hodina ve škole skončila. Jak se otevřely dveře, prvňáci už vycházeli s rodiči ze tříd a před školou zase vyhrávala muzika, ani se mi domů nechtělo. Ale babička slíbila, že půjdeme po obědě k Myšákovi na karamel a jahody se šlehačkou, a tak jsem s plnou taškou knih a sladkým příslibem konečně vyšla ze školy.

BALETNÍ STUDIO

Do školy jsem chodila ráda a kromě čtení mě nejvíc bavil zpěv a tělocvik. Zpívali jsme doma pořád, a tak mi vůbec nevadilo zazpívat před celou třídou. To nebylo nic, ale v tělocviku jsem zjistila, že moje sokolské znalosti nejsou tak úplně ono. Spolužačka Hanka totiž uměla ještě něco navíc, něco, co mě úplně nadchlo. Uměla totiž most a přemet, protože chodila, kromě školního tělocviku ještě na sportovní gymnastiku. Doma jsem přemýšlela, jak na to. Přece, když to zvládla ona, zvládnou to taky. Když zrovna nebyl nikdo v pokoji, postavila jsem se zády ke dveřím a ručkovala pomalu až na zem a zase zpátky. Za pár dní jsem uměla parádní most ze stoje, ten z lehu jsem nepočítala. Jenomže veškeré to moje snažení sledovali oba bráškové, kteří nezůstali v ničem pozadu. Naopak, moje tajné tréninky zdatně vylepšili. Jak naši odešli z domova, rychle jsme vyndali peřiny i matrace z postelí a vytáhli jsme společně těžké kovové drátěnky, které se daly použít jako trampolína. A tak mezi dveřmi z kuchyně do pokoje trůnily dvě drátěnky a za nimi naskládané peřiny, abychom padali do měkkého. Rozbíhali jsme se z kuchyně a odráželi mezi dveřmi, snažíce se o první salta, ale úroveň nebyla ze

začátku nic moc. Padali jsme s hekáním do peřin, a jak bouchly létací dveře v průjezdu, což bylo známkou toho, že se naši vracejí, začal bleskový úklid. Ten jsme většinou zvládli, ale to, že jsme uřícení, zpocení a utahaní se nedalo přehlédnout. A když to všechno prasklo, dostali jsme zákaz, a já ještě navíc trest, utírat prach ze starého, vyřezávaného nábytku, který byl sice krásný, ale všechny ty okrasy a kudrlinky se prostě nedaly utřít. Jenomže za pár dní nám otrnulo a začali jsme znova s tréninkem. Časem jsme vylepšili nejen salta, ale i úklid, takže většinou nikdo nic nepoznal. Jednou k nám přišla na návštěvu naše rodinná přítelkyně a kolegyně babičky z divadla, herečka Jožka Wannerová. Vždycky ji zajímalo, jak mi to jde ve škole, a tak jsem se předváděla. Kromě zpívání a přednášení jsem trdlovala podle muziky z rádia a nakonec jsem přidala parádní most. Jožinka na mě chvíli koukala, a pak řekla mamince: „Pročpak jí nedáte na balet?“ Několik dní se nic nedělo, až jednou odpoledne mě babička vyzvedla z družiny hned po obědě a jely jsme trolejbusem na Jiráskovo náměstí. Naproti Mánesu v prostorách Hlaholu byly dva baletní sály. Jeden menší, který sloužil jako šatna, a pak velký sál se zrcadly a dřevěnými tyčemi okolo. Na podiu stál klavír a vedle podia bylo plno židlí pro diváky, většinou na nich sedávaly maminky a babičky, které nás doprovázely. Madam Zdenka Zabylová si mě prohlédla, a pak řekla pánovi u klavíru: „Maxíčku, na dvě“. Sálem zněla jedna melodie za druhou, chvíli jsem poslouchala, ale pak mi to nedalo, začala jsem se otáčet a kroutit do rytmu, vymýšlet různé kroky a trdlovat do hudby, na lidi okolo jsem zapomněla. Když jsem byla v nejlepším, tak ta krásná hudba přestala. Potom mi madam zvedala nohy do všech stran, až už to vůbec nešlo. Nakonec mě Maxíček zahrál nějaké akordy na piáně a měla jsem opakovat, co slyším a tleskat do rytmu. Až na to vytahování nohou to bylo lehké. Madam pak řekla babičce, že jsem přijatá a že budu chodit ve středu a v pátek na dvě hodiny. Až sem to bylo krásné, jenomže jak jsme přišly domů, maminka řekla babičce, že budu potřebovat řízu, A tak babička hned večer sedla ke stroji a za chvíli byla říza na světě. Vypadalo to jako červenobílá noční košilka bez rukávů, přes kterou se v pase dával červený gumový pásek. Marně jsem prosila maminku, aby mi koupila černý dres, jaký nosila Hanka na gymnastiku. Maminka řekla: „budeš mít řízu“ a bylo to. A tak jsem šla v pátek na první hodinu baletu, v pytlíku cvičky a řízu a vůbec se mi tam nechtělo. Ale nebyla jsem v říze sama, holčičky u tyče měly na sobě většinou něco podobného, jenomže pár bylo těch, které měly dres, některé měly jenom bílé tílko přes kalhotky. V hlavě mi to šrotovalo a hned jak jsem přišla domů, začala jsem hrabat v prádelníku, až jsem našla delší leděmodrou košilku. Příští hodinu baletu jsem si místo řízy vzala košilku, kterou jsem dole zastrčila za kalhotky, do pasu jsem si dala červený pásek od řízy a můj první výtvar byl hotový. Po nějaké době jsme dostaly špičky a také byly první přehrávky, kde jsme pro rodiče uchystaly představení. Na řízu jsem dávno zapomněla. Když jsem se postavila do první řady, hned za madam, viděla jsem maminku, jak se chytá za hlavu a něco povídá babičce, která se naopak usmívala. Představení skončilo a já, stále ještě netuše, proč se maminka tak zlobí, jsem se pomalu přiloudala k šatnám. Tam už to maminka nevydržela a začala křičet docela nahlas: „Co to máš na sobě?, kdes to vzala?“ Na odpověď nečekala a já viděla, že je zle. Naštěstí to vyřešila babička, která pochválila moje tančování, ale taky pochválila můj první umělecký model, a tak se už maminka nezlobila. Babička mi přes noc ušila z modré košilky dres a ještě jeden bílý na střídání a já byla v sedmém nebi. Kde skončila říza, dodnes nevím, ale vůbec nikomu nechyběla.

Vladana Machiánová

Zajímavosti

Rakytník

Hippophae rhamnoides, rakytník řešetlákový

Větevnatý trnitý keř, až 60 cm vysoký s dlouhými podzemními výhonky a s větvemi v mládí stříbřitě šupinatými. Střídavé listy jsou krátce řapíkaté, úzce kopinaté, na líci lysé a na tubu stříbřitě šupinaté. Rostlina je dvoudomá. Prašníkové květy jsou směřované do kratičkových jehněd, pestíkové tvoří krátké, chudé hrozny. Plody jsou žluté, hnědě tečkované bobule. Rakytník květe v dubnu a květnu.

Výskyt – rakytník je rozšířený v Evropě a v Asii. U nás se vysazuje v sadech a zřídka zplaňuje.

Užívá se zralý plod.

Sběr a úprava – plod se sbírá na počátku zrání v srpnu až říjnu, kdy je červenooranžový a tvrdý. Nesuší se, zpracovává se čerstvý bezprostředně po sklizni. Při zpracování je nuno, aby syrová šťáva nebyla dlouho na vzduchu, aby nepřišla ve styk s kovy a nebyla dlouho zahřívána na vyšší teplotu. Při event. zpracování na sirup, džem nebo marmeládu je nutno dbát opatřením která chrání vitaminózní surovinu!

Účinné látky a působení – plody obsahují organické kyseliny, glykosid quercetin a velké množství vitamínu C a

A. Bobule obsahují nejvíce vitamínů v září, v deštivých dnech vitamínů silně ubývá. Účinné látky rakytníku zvyšují odolnost proti nemocem a přípravky z plodů se doporučují v rekonvalescenci.

Užití – denně 5 – 10 g zahuštěné marmelády z plodů při nedostatku vitamínu C.

Poznámka:

vysazování tohoto keře by se měla věnovat daleko větší pozornost, protože jeho bobule jsou jedním z nejbohatších pramenů vitamínu C. I listy ho obsahují pozoruhodné množství. Dávka listové drogy je 1 – 2 g na šálek odvarů nebo čaje. Rakytník má velkou užitkovost také pěkný vzhled. Hodně se pěstuje v Německu a v severských státech.

Zdroj: Naše rostliny v lékařství

Korbelář, Endris, Krejča, Avicenum, Praha 1970

Četba

Arno Geiger, Starý král ve vyhnanství

Arno Geiger napsal působivou knihu o svém otci, kterému pomalu vynechává paměť a který se přestává orientovat v přítomnosti. Ale ani Alzheimerova choroba jej nemůže připravit o vitalitu, vtip a moudrost. Syn začíná znovu poznávat otce, vyráží s ním na procházky, naslouchá jeho zdánlivě nesmyslným a poeticky znějícím větám.

Vypráví o otcově minulosti a přítomnosti a v tom „starém králi“, jenž se ocitl na sklonku života ve vyhnanství, tedy ve světě, kterému už vůbec nerozumí, znovu objevuje šarm, sebevědomí a důstojnost. Úžasně dojemná i vtipná kniha o životě, který stojí za to žít až do poslední chvíle, o životě, který se od toho našeho, zdánlivě normálního, liší jen nepatrně, přesto však zásadně.

„Když mi bylo šest let, přestal mě můj děda poznávat. Bydlel v sousedním domě pod námi, a protože jsem jeho sad využíval jako zkratku do školy, občas za mnou házel polena, že prý nemám na jeho pozemku co pohledávat. Někdy měl ale radost, že mě vidí, přicházel ke mně a říkal mi Helmut. Z toho jsem ovšem nebyl zrovna moudrý. Potom děda zemřel. Na tyhle zážitky jsem zapomněl – dokud ta nemoc nepropukla u mého otce.“

...

Starost, že by něco mohlo zůstat nevyřízené, ho zaměstnávala často. Když jsem jednou večer sešel z půdy, narazil jsem na chodbě v prvním patře na Ludmilu a mého otce. Ludmila se ho právě chystala uložit ke spánku, jenže on si dělal starosti, že není všechno vyřízené a někdo na něho čeká. Řekl jsem mu, že pro dnešek už je konec, všichni musí do postele. Znepokojeně se zeptal:

„A kdo propustí ty lidi?“

Chytil jsem ho za ruku a stiskl ji:

„Já ty lidi propustím, teď můžou jít domů.“

Za jeho nejistotou klíčil úsměv. Mrkl na mě a řekl:

„Ty seš můj nejlepší kamarád!“

...

Víte, že

název Evropa je starý už 4000 let. Vznikl kdysi dávno v Akkadské říši ze slova „ereb“, což znamená „večerní soumrak“. Tedy západ slunce. Jde o antonymum k Asii („asu“ znamenalo východ). V současné době má Evropa 50 nezávislých států, kde se mluví 218 jazyky.

lachtan se učí plavat v lachtaní školce? V mělké vodě se jim věnují dospělí lachtani a teprve až se naučí správně dýchat pod vodou a používat ploutve, jsou vypuštěni do hlubokých vod.

Zábavný koutek

Určete největší číslo menší než 950, které je dělitelné 13 beze zbytku.

Najděte ryby, zvířata

Jindřich Plachta natočil téměř osmdesát filmů.

Keramika vyžaduje speciální hlinu.

Na poli panuje skvělá nálada.

Jitka pracuje jako řádkářka.

Děti si udělaly do Davle výlet parníkem.

Dvořané, klaňte se králi.

Pro vodáky je v řece příliš kamení.

Vymyslete alespoň 15 slov vytvořených z písmen slova **UNIVERZITA**

Zita, nerv, nivea, ...

Uzávěrka pro příští číslo je 10. 12. 2017

Těšíme se na Vaše příspěvky – redakce Klubu posluchačů a absolventů U3V FF UK

Příspěvky zasílejte na e-mail: ff-blogklub@seznam.cz

Příští číslo, pokud pošlete příspěvky, vyjde v prosinci – předem děkujeme za spolupráci

Praha 9. října 2017